

OED: - Strømselskapene kan godt la folk med fritak få beholde den gamle måleren

Denne teksten ble først publisert som bloggpost på <http://einarflydal.com> den 15.11.2019

I et svarbrev til Ingrid Jansen i Lærdal gjør Olje- og energidepartementet det klart at dersom du har fritak, kan du godt få beholde den gamle måleren:

OED eller NVE har nemlig ikke pålagt nettselskapene å skifte ut målere hos dem som har fritak. Det er bare en bløff fra nettselskapenes side, ganske enkelt, når de hevder det. De kan godt velge å la de gamle målerne stå.

Brevet inneholder også mer som er av interesse for de fleste som er opptatt av de nye AMS-målerne - kanskje først og fremst gjennom de spørsmålene som som brevet IKKE tar opp, men unngår å besvare. Men for å oppdage dette, må vi finlese teksten:

Vi tar for oss hele brevet og kommenterer det i biter:

«Som annet teknisk utstyr må strømmålere byttes ut med jevne mellomrom. Det er nettselskapene som er ansvarlig for alle målere og målerverdier i sitt nettområde, jf. MAF § 3-1. Selskapene er dermed også ansvarlig for utskiftning, drift og vedlikehold av målerne.»

Bortsett fra bruken av ordet «jevne» er det vel lite å være uenig om i disse to setningene. De gamle målerne med dreieskive varte i mange tiår, mens de elektroniske har langt kortere levetid. Strømmålerens forventede levetid er neppe mer enn 7 år, vil jeg tippe, særlig ikke dersom de står på kalde hytter eller i utendørs skap, slik de nå gjerne gjør i nybygg.

Det viktige i dette avsnittet er noe annet: OED gjør det klart at det tekniske utstyret er nettselskapenes ansvarsområde, og at nettselskapene selv avgjør hva de vil plassere i skapene. Men departementet er ganske sikkert enig i at dersom nettselskapet ønsket å plassere klart helseskadelig utstyr i sikringsskapet - f.eks. en usikret håndgranat, for å sette saken på spissen slik man gjør når man skal tenke prinsipielt - ville det ikke vært tillatt. Nettselskapets rett er derfor selvsagt ikke ubegrenset. Det har ikke lov til å sette inn noe som er helseskadelig og som øker helserisikoen ved normal bruk av omgivelsene. Dette skriver OED ikke noe om, og omgår dermed en viktig klargjøring.

Departementet/NVE skyver således ansvaret for teknologien fra seg: OED/NVE har ikke ansvar for det tekniske, og overlater til nettselskapene å vurdere om det fins tilfeller der de ikke vil skifte ut måleren. Forskriften åpner for slike fritak der det er *lavt* og/eller spesielt *stabilt forbruk*, og der AMS er til «*vesentlig dokumentert ulempe*». (Og så er det seinere blitt avgrenset til *helse*, og i praksis avgrenset videre til *akutte helseplager* - i motsetning til helse- og miljøskader på sikt. Og så ble uttalelse fra helsepersonell, eksempelvis lege eller psykolog, nevnt som eksempel på

Ingrid Jansen
Øyramarki 6
6887 Lærdal

Deres ref	Vår ref	Dato
	19/33-	14. november 2019

Svar på henvendelse om AMS

Vi viser til henvendelse av 9. oktober 2019 vedrørende installasjon av AMS-målere.

Som annet teknisk utstyr må strømmålere byttes ut med jevne mellomrom. Det er nettselskapene som er ansvarlig for alle målere og målerverdier i sitt nettområde, jf. MAF § 3-1. Selskapene er dermed også ansvarlig for utskiftning, drift og vedlikehold av målerne. Det er opp til hvert nettselskap å bestemme om kunder med innvilget fritak fra AMS-målere skal beholde den gamle strømmåleren eller om strømmåleren skal skiftes ut til en digital strømmåler uten sender. Departementet bemerker at ingen kunder har krav på å beholde den gamle måleren.

Alle nettselskap skulle innen 1. januar 2019 ha installert AMS i alle målepunkt i sitt konsesjonsområde, jf. måle- og avregningsforskriften (MAF) § 4-5 første ledd. I noen tilfeller er det gitt fritak for installasjon av AMS-måler. Fritak for installasjon av AMS-måler innebærer i all hovedsak at kommunikasjonsenheten i måleren deaktiveres. Når kommunikasjonsmodulen deaktiveres vil strømmåleren fungere som en digital strømmåler som hverken kan sende eller motta signaler, altså ikke en AMS-måler.

Hjemmel for stenging er regulert i forbrukerkjøpsloven. Det er derfor ikke i departementets myndighet å avgjøre hvorvidt vilkårene for stenging er oppfylt. Klager knyttet til privatrettslig avtale mellom privatkunder og nettselskap kan rettes til Eilklagenemnda.

Med hilsen

Kjell Grotmol (e.f.)
avdelingsdirektør

Kaja Malena Remme
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse Postboks 8148 Dep 0033 Oslo postmottak@oed.dep.no	Kontoradresse Aleksgrata 59 oed.dep.no	Telefon 22 24 90 90 Org.nr 977 151 530	Avdeling Energi- og vanntessursavdelingen	Saksbehandler Kaja Malena Remme 22 24 63 90
--	--	---	---	--

dokumentasjon, og så forbød Helsedirektoratet helsepersonell å skrive ut attester om slikt. Men alt dette er et sidespor i denne sammenhengen.)

Så OED/NVE overlater til nettselskapene selv ikke bare å vurdere om de skal gi fritak, og på hvilket grunnlag, men også om den gamle strømmåleren skal skiftes ut. OED skriver nemlig det samme som enhver kan lese seg til av forskriften:

«Det er opp til hvert nettselskap å bestemme om kunder med innvilget fritak fra AMS-målere skal beholde den gamle strømmåleren eller om strømmåleren skal skiftes ut til en digital strømmåler uten sender.»

Nettselskapene har derfor full frihet til å velge å la de gamle målerne stå. Heller ikke Justervesenet har gitt noe pålegg om utskifting, slik det har stått på mange nettselskapers nettsider. Nettselskapene farer med ren bløff - kanskje så de til og med tror det sjøl. Og slik har det vært hele veien, for dette er ikke nye toner fra OED/NVE.

Så kommer nok en setning som også er selvsagt utfra at det er nettselskapene som eier og drifter målerne:

«Departementet bemerker at ingen kunder har krav på å beholde den gamle måleren.»

Ja, det følger jo av at det er nettselskapets utstyr og at det er nettselskapets rett å skifte det ut. Men departementet er ganske sikkert enig i at dersom nettselskapet ønsket å plassere helseskadelig utstyr i sikringsskapet - f.eks. en usikret håndgranat, for å sette saken på spissen, slik man gjerne må gjøre når man skal tenke prinsipielt - ville det ikke vært tillatt. Stridens eple koker dermed ned til om den nye måleren - med eller uten AMS - inneholder utstyr eller funksjoner som skaper en ny risiko for helseskade, og at denne monteres uten kundens vitende, forståelse eller aksept. For da har nettselskapet selvsagt ingen rett til å plassere måleren der, og pådrar seg et ansvar dersom det installerer noe slikt.

Dette er helt åpenbart. Og det er dette temaet - om målerne, med AMS og uten, påfører en helserisiko - som nettselskapene forsøker å hindre retten i å få vurdert. Siden OED/NVE har samarbeidet med nettselskapene og resten av bransjen og satset hele det store moderniserings- og omformingsprosjektet av kraftforsyningen på at AMS kan foregå trådløst, er det lett å forstå at OED omgår dette temaet.

Hvor travelt har nettselskapene det? I brevet fra OED står det at AMS *skulle vært installert* «i alle målepunkt» innen 1.1.2019. Men den fristen er nå forlenget til 1.1.2021, og den gjelder selvsagt ikke der det er gitt fritak. Og det er ikke gitt pålegg om å skifte ut måleren der fritak er gitt, for målere uten AMS er ikke AMS-målere lenger, kan vi lese over, og da eksisterer det ikke noe pålegg om utskifting, og altså heller ingen tidsfrist for å skifte målere hos dem som har fått fritak:

«Alle nettselskap skulle innen 1. januar 2019 ha installert AMS i alle målepunkt i sitt konsesjonsområde, jf. måle- og avregningsforskriften (MAF) § 4-5 første ledd. I noen tilfeller er det gitt fritak for installasjon av AMS-måler. Fritak for installasjon av AMS-måler innebærer i all hovedsak at kommunikasjonsenheten i måleren deaktiveres. Når kommunikasjons-modulen deaktiveres vil strømmåleren fungere som en digital strømmåler som hverken kan sende eller motta signaler, altså ikke en AMS-måler.»

Nettselskapene bruker derimot fristen 1.1.2019 som om den gjelder fortsatt, og som om den også gjelder der fritak er gitt: at du er pålagt å skifte til ny måler uten kommunikasjonsmodulen dersom du har fritak. Men det mangler nettselskapene ethvert holdepunkt for hos OED/NVE: for en måler uten AMS-funksjoner er ingen AMS-måler. Jeg gjetter på at det er nettselskapenes egne behov som styrer at de presser slik på: De vil bli ferdige med prosjektet, og de vil slippe å ha kostnader til å administrere innleide montører.

Har så nettselskapene overhodet krav på å få skifte ut den gamle måleren i sikringsskapet ditt til en ny uten AMS-funksjoner? Her støter vi på samme problematikken på ny:

Utgangspunktet er at nettselskapet har rett til å skifte ut til det de vil. Men dersom ny måler har funksjoner som virker helseskadelige - selv uten AMS-funksjoner - er det selvsagt at det ikke er tillatt. At noe slikt monteres uten kundens vitende, forståelse eller aksept, gir nettselskapet et ansvar:

Svært mye tyder på at selv nye målere uten AMS gir en del personer helseplager. Det kan organisasjonen FELO - foreningen for el-overfølsomme - bevitne. Vi vet ikke i detalj hvorfor, for det er ikke gjort skikkelige analyser av hva kildene kan være, men antakelsene er at de produserer «skitten strøm» i visse frekvensområder og i former som er spesielt biologisk aktive selv om de er svake. Skitten strøm som er en kjent - men ikke veldig kjent - kilde til helseplager for en del folk. Stort sett snakker vi her om folk som alt vet fra før at de er el-overfølsomme, og som over lang tid har lært seg å redusere forekomster av «skitten strøm» i huset til et minimum. Dette er helseplager som i Norge ikke aksepteres som diagnose, mens det hører med i medisinpensumet i en rekke andre land og har sine egne koder i ICD-10, WHO's sykdomsklassifikasjonssystem. (For mine bloggposter der temaet utdypes og du finner forskningsbasert stoff og referanser, se [HER](#).)

Så kommer vi til spørsmålet om *strømstengning*:

Hva sier brevet fra OED om nettselskapet har rett til å stenger strømmen når kunden motsetter seg utskifting av den gamle måleren? OED gir et så ufullstendig svar her at det må tolkes som en støtte til næringen ved å omgå det som er sakens kjerne i klagen, og i stedet argumentere utfra formalitetene:

«Hjemmel for stenging er regulert i forbrukerkjøpsloven. Det er derfor ikke i departementets myndighet å avgjøre hvorvidt vilkårene for stenging er oppfylt. Klager knyttet til privatrettslig avtale mellom privatkunder og nettselskap kan rettes til Elklogenemnda.»

Ved å sende Jansen videre til en klageinstans som bare ser på den privatrettslige siden og bare treffer vedtak som gir veiledning, og slett ikke noen bindende vedtak eller dom, unngår OED å ta stilling til om nettselskapenes leveringsplikt går foran det privatrettslige når kunden ikke direkte hindrer nettselskapet basert på åpenbart urimelige argumenter. For da må OED ta stilling til om helseargumentet er åpenbart urimelig. Da måtte OED bevege seg utenfor sitt kompetanseområde og sin komfortsone, og overlater heller dette til nettselskapene - som sloss for å hindre at temaet tas opp.

Hvorfor har jeg da likevel rådet de fleste til å gå med på å skifte til ny måler uten AMS? Fordi kampen er for tung å føre for den enkelte. Slikt må føres som en dugnad.

Det er derfor vi må få i stand en rettsak der vi får tatt opp nettopp dette:

1. om helseargumentet er åpenbart urimelig og grunnløst
2. om nettselskapene har leveringsplikt når kundens motstand ikke er åpenbart urimelig og grunnløs

AMS-prosjektet står og faller på dette. Derfor vil ikke OED og NVE og nettselskapene ha saken for retten. For de er bundet av sine gamle beslutninger som ble gjort mer eller mindre uvitende om at dagens mikrobølgenivåer er en av våre største helse- og miljøskandaler. Og nettopp derfor vil vi ha saken for retten.

Så dersom du vil være med på dette, så bli med og garanter for en snitt-innbetaling på 83 kroner per måned, i alt 3 000 over 3 år. Dersom 1 000 personer gjør det, kan vi sette i gang saken.

Som du også vil se, samler vi også inn til å få gjort en skikkelig dokumentasjon av AMS-målerne, slik at vi kan få klarlagt disse målernes tekniske egenskaper, godkjenninger, osv.

Så klikk her <http://bidra.no/ams> og meld deg på, du også!